

Denne artikkelen kan kopieres fritt og viderefremidles til andre.

En forutsetning er at navn på utgiver (Strinda historielag), årbokas årstall og forfatter(e) oppgis.

Det må ikke foretas endringer i artiklene.

Det er ikke tillatt å skanne eller kopiere bilder i bøkene for bruk i andre sammenhenger.

Barndom på Berg 1932 - 1945

Av Eldrid Breivik Hansen

Jeg vokste opp i området rundt krysset Strindveien/Blusuvollsbakken fra 1932 - i Strindvegen 53. Bebyggelsen besto stort sett av to- og firemannsboliger, slik det er i dag. En og annen enebolig fantes også. I nærområdet lå flere kolonialbutikker. Visergutter på sykkel med tre hjul med en stor kurv foran, brakte varer til de forskjellige husholdningene. Innen et kvarters gange fra der vi bodde, var det også melkutsalg, 3 slakterbutikker, 2 fiskeutsalg, 3 fargehandlere, 2 skomakere, Søstrene Børresen med stoffer og

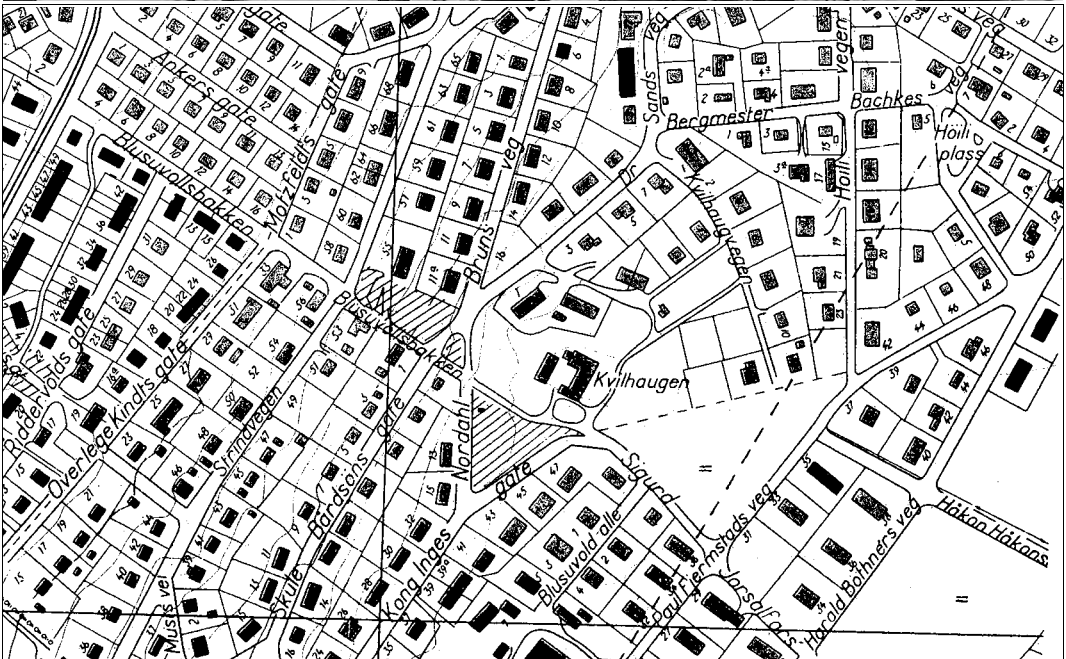
sysaker, kortevarebutikk, tannlege og 2 postkontorer. Trikken gikk i Eidsvolds gate. Bussen gikk en tid i Strindvegen, før den fikk trasé i Kong Inges gate og Doktor Sands veg.

I de fleste hus bodde det mange barn. Strøket var ikke så mye utbygget, så vi hadde jorder, hager og store åpne plasser der vi kunne boltre oss fritt. Gata var også en del av lekeplassen vår, for det var svært liten trafikk. Vi hadde nok av plass og utfordringer. Øst for Paul Fjermstads veg var det stort sett jordbruksland. Der lå Iversengården (Blus-

Blusuvollsbakken sett fra Nordahl Bruns veg (etter 1945). I forgrunnen "Jordet". Nederst på den åpne inngjerdete plassen lå "Tilfluktsrommet". Pilen peker på Strindvegen 53. Der bodde 4 familier, og der var kolonialbutikk (Adolf Moe). I husene omkring bodde ca. 20 barn. I bygningen til høyre (Strindvegen 55) var det også kolonialbutikk (Alf Østerås, etablert 1933).

Kopi fra Universitetsbiblioteket i Trondheim.

Utsnitt av postkort fra begynnelsen av 1930-tallet og av kart fra 1959. Kvilhaugen gård er øverst til høyre på postkortet, Singsaker skole ser vi nederst til venstre. Den stiplede linjen på kartet i Overlege Kindts gate og Motzfeldts gate er kommunegrensen mellom Trondheim og Strinda (til 1964).

suvoll østre, i dag Lillebergvegen 18), og der var Iversendammen hvor vi samlet rumpetroll og Marmordammen der man kunne bade, "Bruddet," (ved nordvestre hjørnet av Lillebergvegen og Sigurd Jorsalfars veg), radiomastene på Tyholt og et og annet bolighus. Dersom vi dro nordover, hadde vi Kuhaugen og Homarka (nedenfor Skyåsvegen mellom Asbjørnsens gate og Veimester Kroghs gate). Dro vi mot sør, hadde vi

Lerkendal med hagekoloni, Nardosletta og Prestegårdsjordet.

Kvilhaugen gård og Dalegården (Trines Minde, i dag Blussuvoll allé 7), lå innenfor byggebeltet som området også ble kalt. På Kvilhaugen plukket vi alle sommerens blomster og trampet ned enga til bondens store fortvilelse. Nedenfor Nordahl Bruns veg var et åpent jorde, "Jordet". Der dyrket bonden korn om sommeren. Høst og vinter boltret vi

Utsnitt av flyfoto tatt i 1936 av Widerøes Flyveselskap. Nederst til høyre er Lerkendal hagekoloni, og nederst til venstre NTH. Strindvegen går fra høyre i bildet og vises godt. Gata fikk sitt navn i 1921 og går gjennom "byggebeltet" i Strinda. Der gjaldt bygningsvedtektene for Trondheim, selv om det var i Strinda kommune. Berg skole er midt i bildet til høyre (se pil). Kong Inges gate vises til høyre i bildet. Merk i forhold til bildet på forrige side at nå er Nordahl Bruns veg kommet nedenfor Kvilhaugen gård.

Foto: Widerøes Flyveselskap. Kopi fra Universitetsbiblioteket i Trondheim.

oss der med våre aktiviteter. På jordene omkring Iversengården stjal vi rabarbra og kuneper.

Lek og aktiviteter

Når vi var innendørs, drev vi mest med stillferdige sysler. Vi hadde papirdukker og andre dukker som vi lekte med. Gikk dukkene våre i stykker, ble de reparert på ”dukkeklubben” i Jonsvannsveien 20.

Vi leste mye. Det var Rocambolebøkene, Detektivmagasinet, Karibøkene, Ulven fra Rio Grande og mange flere. Under krigen fikk vi ikke tak i så mange bøker, så det ble å lese en del gamle bøker som foreldrene våre hadde hatt som barn, med de følger det fikk for rettskrippingen vår. Av og til fikk vi også lov til å lage karameller av sukker, smør og melk, noen ganger også med havregryn.

Vi var mye inne hos hverandre. Da spilte vi Ludo, Monopol, Damm, Mil og kortspill som f.eks. Olsen. Med mange unger i strøket ble det mange fødselsdagsselskaper. Her lekte vi mange leker: Fortellinger hvor vi skulle fylle inn adjektiver, var populært, likeså ”Tyve spørsmål.” Det sildret liflig når vi måtte sitte på en skammel med en våt tue mellom setet og brettet vi satt på. I sommerhalvåret foregikk en del av selskapet utendørs med sangleker, ”siste par ut”, eller andre mer plasskrevende leker.

Sangleker som ”Slå på ringen,” ”Det kom en pike gående,” ”Fløy en liten blå-

fugl,” ”Skjære, skjære havre” og mange andre var populære. For å danne lag til en eller annen lek eller spill måtte det telles. Vi hadde flere tellinger, bl.a ”Ole Dole Doff,” ”Ellingen belling Bakklandsguten,” ”En liten rød bil kjørte fra by til by,” ”Elle melle” eller ”Akka bakka bonka rakka.”

Vi optrådte gjerne i fødselsdagsselskaper med sang, musikk, diktlesning og andre ferdigheter. Noen hadde også grammofon og plater, og da danset vi.

Vi kjedet oss aldri. Med våren kom ”parriser” (paradiser) med forskjellige utforminger. Det var også forskjellige trinn: hoppkryss, gåkryss, gå, hopp, osv. Vi hoppet med og uten ball, med og uten stein. Det var utallige variasjoner.

Vi lekte mye med ball. ”Ballturer” med liten eller middels stor ball var populært. Her var det også en mengde variasjoner når vi kastet ballen til hverandre to og to, eller på veggen: over armen, under armen, på kneet, med og uten spark på tåa, under kneet, med og uten spark på tåa osv. osv. Enkelte ballturer trengte en hel vegg, gjerne uten vindu. Det var ikke så mange slike, så det var de samme menneskene som fikk bråket fra veggen hver gang. Vi ble ofte jaget fordi ”koppan dainse polka på kjøkkenbenken.”

Guttene sparket basse. Bassen var en liten ball - gjerne laget av en oppklippet sykkelsslange eller en gammel brettet skinnhanske - som de sparket mellom

seg, gjerne med innsiden av foten. Vi hadde flere lagspill som f. eks kanonball og "tatten" (som lignet på sisten). Her var det valgte lag. De beste ble valgt først, de minste og dårligste til slutt. Spillet foregikk i gata. "Tatten" kunne spilles både i gata og på skøytebanen.

Jentene hoppet tau. Enten hoppet vi en og en med vårt eget hoppetau, eller vi hoppet "langtau". Da dreide to tauet mens resten sto i en lang rekke og hoppet etter tur. Det kunne være to hopp, eller et hopp inne i buen, eller "hoppoppen" der tauet var to ganger under beina, mens vi var i luften. Den som ødela buen, måtte dreie neste gang. Det hendte vi hoppet dobbelttau. Da dreide vi to tau med buene mot hverandre. Vi hoppet også etter regler, f. eks. "Froskemor hadde 15 barn ..." Jeg husker også noe om "Finbeck og Fia".

Guttene hoppet bukk. Dersom jentene kunne hoppe, fikk de også være med. Da sto vi krumbøyd og hoppet over ryggen på hverandre. Når vi hoppet "kirkegård", stilte vi oss opp, en og en bukk etter hverandre. Når en hadde hoppet alle bukkene, stilte vi oss opp på enden av rekka. Slik gikk det rundt og rundt. Vi hoppet også 2-bukk (2 personer oppstilt ved siden av hverandre), 3-bukk, jeg tror også det var 4-bukk. Så hoppet vi "legg". Da la vi lua på bukken, og så skulle lua hentes ved neste hopp.

På trappa til Strindvegen 53. Døra til venstre var inngangen til leilighetene og døra til høyre en inngang til Adolf Moes kolonialbutikk. Hovedinngangen til butikken var fra Blusuvollsbakken. Fra venstre: Odd Harald Sørensen, Brynhild Sørensen, Eldrid Breivik og Kari Åsdahl. I melkespannet til venstre er det levert melk til butikken.

Den som rev eller gjorde noe galt, måtte stå neste gang.

En annen lek var "kast land". Vi laget en runding i bakken som ble delt opp i så mange sektorer som det var deltakere. Så kastet vi med en kniv i naboens "land". Dersom kniven sto, skar vi sektorer og tok land fra hverandre. "Gjettenavn" var en stillferdig lek. En laget en stripe med ruter på bakken. Vi andre

skulle gjette hvilket navn hun tenkte på ved å si én og én bokstav. Den som gjet- tet navnet først, fikk bestemme navnet neste gang.

Vi lekte også ”blindebukk” og ”slengfi- gur”, hvor en bestemte hva de andre skulle forestille. Det kunne være gam- mel dame, jålete dame eller lignende. Så tok en tak i oss og vi ble slengt rundt og stilte oss i positur. Den beste figuren fikk lov å slenge neste gang.

Tyskerne bygget et tilfluktsrom på ”Jor- det” til bruk ved flyalarm. Jeg tror aldri noen var der under flyalarm, men vi un- ger tok det i bruk som lekestue. Da satt vi jentene på fanget til guttene, eller vi skrev brev til hverandre.

Foreldrene våre var nok ikke alltid opp- merksomme på hva vi drev med. Vi had- de flere aktiviteter som ikke alle var like ”stuerene”. Vesker eller pengepunger i snor utenfor et gjerde med fnisende un- ger bak, var av de mer uskyldige. Vi trakk inn snora dersom noen bøyd seg for å ta opp det vi hadde lagt ut. De vi ikke likte, ble nok en del plaget av oss. Vi ringte på og stakk av, eller vi satte knappenål i ringeapparatet, så det durte til noen kom og trakk ut nåla. Vi satte også en gummipakning med en skrue i på vinduene. Til skruen var det festet en snor med knuter på. Det durte godt inne i stua når vi trakk i snora. Det gikk også sport i å knuse brannmelderen på hjør- net. Den tid hadde ikke alle telefon, og i boligområdene var det små røde brann-

meldere med direkte varsling til brann- stasjonen. Det skulle ikke mer til enn en snøball med stein i, eller et kakk på glas- set med en stein, så ble glasset knust og alarmen gikk. Så kom brannbilen ulende. Vi gjemte oss godt mens brann- mennene reparerte glasset.

Vi lekte også ”gjem kul” (gjemsel). Det var også noe som het ”stågjemsel”. Her sto en med ansiktet mot en vegg og ryg- gen mot resten av gruppen. Så var det om å gjøre og komme seg bort til veg- gen, slå i den og si ”tvi meg” uten at den som sto så oss. Dersom den som sto så en som rørte på seg, var det dennes tur til ”å stå”. “Sura” (“sisten”) var en annen lek vi ofte lekte. Om høsten etter at Hjal- mar, bonden på Kvilhaugen, hadde høs- tet kornet og satt det på staur på ”Jordet” lekte vi gjemsel mellom kornstauene i de mørke høstkveldene.

Når det første lille snølaget kom, laget vi en stor ring i snøen og lekte ringsur. Da tok vi også ut sparker og kjelker. Eller vi lånte støvbrettet hjemme og akte på ”Jordet”. Vi laget også snømenn, snø- festninger og snølykter. Dessuten hadde vi snøballkriger.

Vi laget skiløyper. En gikk fra stuelåna på Kvilhaugen, krysset Nordahl Bruns vei, gikk videre over ”Jordet”, krysset Strindvegen og gikk over trappa på fis- kebutikken i Strindvegen 56, før den endte opp i Overlege Kindts gate 33. Det var ikke alltid vi greide å stoppe før vi traff husveggen. Av og til laget vi ski-

Fødselsdagsselskap hos Kari i Reidulvs gate i juni 1946. I bakgrunnen dukkestua der vi også lekte.

1. rekke: Grete Stub Aune, Martha Haug, Eva Weholt, Margrete Bekkevahr, Ingeborg Tanem, Erik Stub Aune, Turid Løw Nilsen, Ragnhild Granne.

2. rekke: Anne Margrethe Garmo, Bodil Helmersen, Sissel Schulerud, Brit Nilsson, Gerd Thingvold, Eldrid Breivik, Eli Brandtzæg, Kari Stub Aune, Asla Sivertsen.

løyper i Bekkevoldalen, i Duedalen, i bakkene ved Othilienborg og på Prestegårdsjordet. Mange av guttene hoppet. Det var hoppbakker i Duedalen, Steintrøa, Kastbrekka og sikkert også i mange andre bakker.

Skiturene gikk helst til Estenstadmarka: til Månen, Nymånen, Lomtjønna og Østlia. Den gangen var det ingen løypermaskiner, og vi måtte ofte trække spor selv. Skiene var tyngre enn de er nå, så det var tyngre å gå, men enklere å renne. Det hendte at bøndene hogg tømmer i området, da dro de tømmeret ned på støtting med hest foran. De løypene var ikke gode å renne i. Vi tok også Bymar-

ka i bruk. Singsakertrikken gikk søndag formiddag til Ila. For 10 øre kunne vi komme til foten av Steinberget. Så var det å legge i veg oppover Steinberget, Møllebakken og opp til Gramskaret. Der tok vi på oss skiene. Løypene gikk så over Geitfjellet til Kobberdammen og videre utover mot heiene - over Storheia, Kvistingen, Litjheia, Rundheia, Skistua, ned Rustadrenna, over dammene, og dersom det var nok snø, ned Steinberget til trikken i Ila. I Ila hendte det at politiet sto og ventet på oss, for vi hadde ikke lov å renne helt ned. Fra Skistua gikk det flere løyper ned mot Lavollen og Baklidammen. Rustadrenna var nok den morsomste og mest po-

pulære. Den var ganske lang og bratt med masse kuler og staup. Andre løyper var Udbyeløypa, Nordrenna, Tors-haugløypa, Måneskinnsløypa og Lind-boeløypa.

I Bymarka var det en akebakke, men vi dro sjelden dit, for vi hadde bakker nok i nærområdet. Fra Granåsen mot Reit-gjerdet var det en grei bakke, men som oftest startet vi fra toppen av Nordahl Bruns veg, svingte mot Reidulvs gate og Strindvegen (forbi "Sintmerra" der vi måtte passe på, fordi hun som oftest hadde strødd gata), ned forbi Rosenborgbanen og ned Nonnegata inntil vi endte opp i Innherredsveien. Så var det å komme seg hjem. Enten tok vi trikken, eller vi gikk. Trafikken var ikke stor, men kom det en lastebil, hengte alltid noen seg bak på. De fikk som regel ikke henge der lenge før sjåførene oppdaget dem, og de ble jaget vekk.

Om vinterkveldene gikk vi på skøyter. Det var særlig på Stadion og Rosenborgbanen. På Rosenborgbanen yrte det av unger om kveldene. Der var det høyt-taler som spilte slagere, unger som trente eller lekte og hadde det moro. Her var det gutter på "pansera" (lengdeløps-skøyter) som trente hardt på ytre bane, jenter med danseskøyter som trente sin sport, og så var det alle vi andre som lekte tatten, eller simpelthen bare gikk rundt og rundt. Fra tid til annen måtte banen sprøytes. Da fylte vaktmesteren noen store brune tønner med vann som han kjørte rundt og sprøytet banen med.

Vi ungene måtte stå utenfor og vente til isen hadde lagt seg. Så var det full fart inn igjen. En gang i året var det karneval på Rosenborgbanen. Mange kledde seg ut og det var premier til den med den fineste drakten.

Skolen

Høsten 1939 begynte jeg i første klasse på Berg skole. Den var en av byens nyeste skoler, med flott gymnastikksal og dusjer der vannet kom fra siden. Skolen lå høgt og fritt, og fra de øverste etasjene var det flott utsikt over byen. Vi var tre førsteklasse med 25-30 elever i hver, omtrent halvparten jenter og halvparten gutter. Vi fikk fin ny ABC-bok med hane utenpå, jeg tror den sluttet med eventyret om "Dokka i graset." På veggen bak katetret hang flere kart. Foreløpig hadde vi bare bruk for Jødeland. Klasseværelsene var luftige. "Frøken" var snill. Jeg fikk mange nye venner, og aksjonsradiusen ble utvidet. Noen i klassen bodde på Nardo, andre på Eberg, Kuhaugen eller på Høili. I det hele tatt var verden grei. Vi gledet oss alle til å gå i 17. maitog for første gang.

9. april 1940 våknet vi til flydur, fremmed ståk og larm i gatene. På fjorden lå tyske krigsskip, og tyske soldater marsjerte i gatene og sang. Min erfaring med fly hadde hittil bare vært småfly som fløy med reklame etter seg og kastet lapper til oss. Dette var noe helt annet. Jeg ville gå på skolen, men fikk beskjed om at inntil videre var det ingen skole. Allerede 19. mai rekvirerte tys-

Klasse 3b, Berg skole, juni 1942 utenfor forsamlingshuset i Lerkendal hagekoloni.

1. rekke: Helge Skjeldam, Rolf Helland, Nils Rossvold, Jon Mo, Per Renolen.
2. rekke: Turid Løw Nilsen, Ellen Sofie Christophersen, Eldrid Breivik, Margrete Bekkevahr, Eli Brandtzæg, Martha Haug, Inger Johanne Klakegg, Gerd Thingvold.
3. rekke: Per Salberg, Gunnar Osen, Kåre Lind, Arnfinn Lauvsnes, Birgit Lorentzen (lærer), Johan Vinje, Egil Jack Myhre, Karen Petersen, Brit Stubbe, Sigrid Lindbak.

kerne en del av skolen. Fra april 1942 tok de hele skolen. Tyske soldater skulle bo på vår skole, og vi begynte på en omvandrende skoletilværelse. Min klasse gikk en tid 3 dager i uken på forsamlingshuset i Lerkendal hagekoloni. Andre klasser gikk på bedehuset på Nardo, andre igjen på "Trines minde" (Dahlegården). Vi gikk også en kort tid på Åsvang skole og på Strindheim skole. Da hadde vi ettermiddagsskole. Det var en

utrivelig skolevei til Strindheim, fordi vi måtte passere en russisk fangeleir på Persaunet. Tyskerne som vokter dem, hadde gevær. Likevel hendte det ofte at fangene som var både magre og fillete, fikk matpakkene våre. Da en av foreldrene klaget på skoleveien, rekvirerte tyskerne huset deres til skole. Selv fikk de bare beholde to rom i sitt eget hus.

Fra høsten 1944 gikk alle Berg skoles 500 elever på ”Trines minde” og i ”Herstads huset”. (Ludvig Musts veg 10). Det var ca. 20 klasser som fikk 2-3 timers undervisning annenhver dag. Vi hadde undervisning i tysk, regning og norsk. I ”Deutsche Fibel” som tyskboka het, var mange av stykkene med gotisk skrift. En stund holdt en av mødrene som var lærerutdannet skole for noen av oss. Jeg tror dette var i 1942.

Krigen

I de første dagene etter invasjonen var forvirringen stor. Det gikk rykter om så mangt, bl.a. om at byen skulle bombes. De fleste reiste ut av byen. En jevn strøm av mennesker med sine eiendeler gikk oppover Blusuvollsbakken mot gårdene lenger øst. Mor og jeg dro med nabofamilien i en gammel Ford til Sæterbakken på toppen av Fortunalia. Vi var to familier som skulle dele et lite rødt hus. Det var mye snø det året. Brøytekanter var høye, det var masse mennesker i veien og i tillegg dårlig veidekke. Det tok lang tid å komme dit opp, men vi kom da fram og hadde det greit der. Vi fortsatte stort sett våre aktiviteter fra før krigen. Det var flere barn på gårdene omkring. Av og til ble vi avbrutt av bråk fra veien. Tyskerne forsøkte å transportere forskjellig til flyhavna på Jonsvannet. Bilene sklei ut og ble liggende i grøfta, store grønne kasser lå i snøen og fløt. Vi dro bort for å se på dem, men de bråket sånn at vi gikk derfra og fortsatte våre egne aktiviteter. Hvor lenge vi var på Sæterbakken, hus-

ker jeg ikke, men jeg husker at vi plukket blåveis i skogen ved Meieribakken, og så en dag var det tid for å dra hjem. Flere hadde allerede kommet før oss, og etter hvert var alle sammen hjemme igjen.

Her var det store forandringer. Alle gatelys skulle være slukket om kveldene. Foran vinduene skulle det være blindinggardiner. Det var stygge, svarte rullegardiner. Det var straffbart dersom man slapp ut en stripe lys. Alle hus skulle ha tilfluktsrom i kjelleren. Foran alle kjellervinduer som var over bakken, ble det plassert sandsekker. Det var uhyggelig når flyalarmen gikk. Først var det lyden av sirenene, så kanonene som dundret og skaut, og så den ekle lukten av gass som ble sluppet ut for å tåkelegge byen. Når flyalarmen gikk, skulle alle gå ned i kjellerne enten det var natt eller dag. Dersom det var natt, travet vi ned med dyna vår og satt der og ventet på signalet ”faren over” mens vi hørte på de tyske kanonene som dundret og forsøkte å treffe de engelske flyene som igjen forsøkte å treffe de tyske installasjonene. Sykehus og gamle hjem ble merket med røde kors på takene, så de ikke skulle bli bombet. Flere ble skadet under angrepene, og en elev på middel-skolen som holdt til på Berg skole om ettermiddagen, døde av skadene han fikk av granatsplinter. Et fly som tyskerne skjøt på, falt ned ved Kasernen (Festningsgata 2). Tyskerne hadde bygget en stor ubåtbunker i Nyhavna. Det var den engelskmennene forsøkte å bombe, men

Et utvalg rasjoneringskort fra krigens tid utlånt av Berit Eggen.

bygningene var for solide, og DORA står der ennå. Lyden av ubåtene var også en ekkel lyd, kan jeg huske.

Det var smått stell med mat og klær mange ganger. Alt ble rasjonert, og vi hadde rasjoneringskort på det meste. Vi fikk kjøpe så og så mye melk, sukker, kaffeerstatning, aldri hvitt mel om vi ikke var syke. Klær og sko var det også lite av. Vi fikk kjøpe papirsko eller fiskeskinnsko med tresåler, og skobespare-

re under, men det var jo dårlig fottøy på vinterføre, så vi måtte lappe på det gamle vi hadde. Det var verre at vi vokste ut av både klær og sko. Da var det forhåpentlig noen som kunne arve det vi hadde som var brukbart. Klær ble sydd om, og to for små plagg kunne bli ett som passet. I samfunnet var det en utstrakt byttevirksomhet. Avisene hadde mange avertissementer for bytting av de forskjellige ting, som f.eks: "Gummistøvler nr 33 byttes i spasersko nr 40".

Alt kunne byttes og brukes om igjen. Byttingen hadde ingen grenser. Det ble laget mange vitser om dette.

Vanlige nordmenn fikk ikke kjøpe bensin. Både busser og biler ble drevet med gassgeneratorer. Bak på bilene var det en stor beholder. Den ble fylt med treknott som dannet gass som skulle drive bilene framover. Bilene stoppet ofte, og sjåførene måtte ut og stake i beholderen. Så kunne bilene kjøre litt igjen. Dette førte til svært liten trafikk, slik at vi kunne ta gata i bruk for lek når vi ville.

Tyskerne tok radioene våre, så vi ikke skulle kunne høre på nyhetene fra London. Vi fikk bare høre propaganda. De limte også opp fargerike plakater med tekster som f.eks. ”Tyskland seirer på alle fronter,” men heldigvis var det noen som visste bedre. Illegale aviser og nyhetene mann og mann i mellom fortalte om den sanne situasjonen. I enkelte hjem var det kart på veggen med knappenåler som viste frontenes gang i verden.

Det var lyspunkter. I påskeferiene hendte det at vi fikk reise til f.eks. Kvikne eller Oppdal. Da bodde vi på gårder, spiste god mat og gikk mye på ski. De som hadde slekt og venner på landet, dro dit på ferie.

Mange av oss ble medlemmer i en klubb som het Maurtua i KFUK. Mens blåspeiderne ble nektet å drive sin virksomhet, kunne KFUK holde på. Her lærte vi

mye om friluftsliv og leirliv og mange ting som speiderne i de to forbund har felles. Vi var også på leir på Byneset.

På kino kunne vi bare se norske, svenske, danske og tyske filmer. Alma (Christensen) startet opp danseskole igjen. Det foregikk på loftet i Turnhallen. Å danse var morsomt. Alma i svart blanksilkekjole dirigerte fra en piano-krakk midt på gulvet. ”Alle” gikk der, så vi var litt av en gjeng som gikk til og fra en kveld i uken. Vi lærte engelsk vals, slowfox, tango og flere til. Etter hvert semester ble det holdt ball.

En av jentene hadde en ”skatt” på loftet. Det var gamle teaterkostymer. Gjett om det var morsomt å kle seg ut. Rett over gata hos oss bodde det en tryllekunstner. Han tryllet for oss i vinduet med fargerike lommetørklær og andre trylleting. Selv om han var tysker og bodde på to rom som var blitt rekvirert hos fru Dahl, var vi veldig opptatt av tryllingen hans.

Det var ikke mange nazister i det nærmeste nabolaget. Jeg tror det var en tre-fire familier. De gikk på møter i hird-drakt og hilste på hverandre med en arm i været og sa: ”Heil og sæl”. Folk som sognet til den andre siden, hadde blomst i knappullet på kongens fødselsdag. Røde toppluer og binders var straffbart. Mange ble arrestert for slike ”forbrytelser”, men det hjalp til med å holde motstanden mot nazi-regimet og den tyske invasjonen frisk og levende. En annen

ting som også hjalp på motstandsviljen, var vitsene, og dem var det mange av.

Tyskerne satte i gang endel byggevirk-somhet omkring på Strinda. Jeg husker særlig Dr. Sands veg 1 og på Kuhaugen. De rekvirerte hus og leiligheter fra nordmenn. De tok særlig gode hus med god utsikt. Mange fedre satt på Falstad, Vollen eller i andre tyske konsentrasjonsleirer. Flere familier måtte flykte til Sverige fordi de hadde arbeidet illegalt, eller fordi de var jøder. Enkelte fedre arbeidet på norske skip eller i utenriksetaten. De var borte under hele krigen. Andre igjen arbeidet på båter som gikk langs kysten. Flere av båtene gikk på miner, og hele mannskapet omkom. På hjørnet av Jonsvannsveien og Kong Inges gate lå Rinnans "bandekloster" Der foregikk det mye skummelt. Dette visste vi heldigvis ikke den gangen.

Freden

7. mai 1945 om ettermiddagen fikk vi beskjed om at krigen var slutt. Vi var som vanlig på skole i Herstادهuset. Vi

hadde time med lærer Sællæg, som vi syntes var en meget gammel mann (ca. 40 år). Plutselig sprang han ut av klasserommet, hoppet over gjerdet til naboen og forsvant inn i huset. Han kom gledesstrålende ut igjen kort tid etter og sa: "Det er fred! Dere kan få fri!" Vi tok med oss sakene våre og sprang ut. Der kom de norske flaggene opp på flaggstengene. De hadde vært godt gjemt på loft eller i kjellere i 5 lange år. Nå blafret de friskt og flott i vinden i vårdagen. Folk kom ut på gatene, og alle var glade. Fredsvåren var fantastisk. Så vidt jeg husker, var det sol og varmt hele tiden. Vi tok imot nordmenn som hadde sittet i fangeleirer, de som hadde vært nødt til å flykte, norske polititropper, britiske tropper, bl.a. med "pipers" (sekkepipe-spillere), amerikanske tropper, Green Devils, Red Devils med jubel og flagg. Skipene på redene var allierte krigsskip. For oss jentene ble det flåteball. Jeg fikk gå i mitt første 17. mai tog, og sakte men sikkert ble hverdagen normal igjen.